

Dönem : 3
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 417

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası «K» bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/365)

T. C.

Başbakanlık

20 . 7 . 1970

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1061/5300

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 16 . 7 . 1970 tarihinde kararlaştırılan, «Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 . 7 . 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

GEREKÇESİ

Son yıllarda, turizm hareketlerinin yoğun bir şekilde artışı karşısında eski eserlerimizin değerleri de aynı oranda artmış bulunmaktadır. Bu hususu dikkate alan Devlet Plânlama Teşkilâtı, Turizm ve Tanıtma Bakanlığının, Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kuruluna aslı üye olmasını sağlayacak şekilde, 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapılmasını, 1969 tedbirler bölümünde öngörmüştür.

Kanun tasarısı da bu maksadı temin etmek üzere hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/365

Karar No. 31

18 . 5 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapıl-

ması hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde; gerekçede de sarahaten belirtilmiş olduğu üzere, son yıllarda yurdumuzda iç ve dış turizm hareketlerinin artmış olması sebebiyle, eski eserlerimiz de o nisbette değerlendirilmiş bulunmaktadır.

İlgili Bakanlıklar arasındaki koordinasyon ile alınacak tedbirleri temin etmek ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının da Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kuruluna aslî üye olmasını sağlamak gayesiyle 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasındaki (K) bendi, mevzuubahis hususun husulüne imkân vermek maksadiyle hazırlanmış bulunan tasarı, prensip itibariyle uygun mütalâa olunarak, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Yozgat	Eskişehir	Kütahya	Denizli
İ. H. Akdoğan	Ş. Asbuoğlu	A. F. Azmioğlu	A. Uslu
Gümüştano	İzmir	Kırşehir	Konya
M. Karatman	T. Orhon	C. Eroğlu	O. Okay

İmzada bulunamadı

Rize

S. Z. Köseoğlu

İmzada bulunamadı

Tunceli

H. Yenipınar

Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Turizm ve Tanıtma

Komisyonu

Esas No. : 1/365

Karar No. : 4

29 . 7 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Hükümetçe hazırlanıp incelenmek üzere Komisyonumuza havale buyrulan (Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair ve 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası «K» bendinde değişiklik yapılması hakkında) kanun tasarısı ve gerekçesi, Hükümet temsilcileri de hazır bulunduğu halde, Komisyonumuzca incelendi.

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

Gerçekten, yurdumuzda yeni yeni kurulup gelişmekte olan turizm endüstrisinin taşıdığı önem, turizm potansiyelinde her geçen gün açıkça görülen memnuniyet verici artı 5805 sayılı Kanunla kurulmuş olan kurulun bünyesinde buna paralel bir değişiklik yapılmasını zaruri kılmıştır.

Ancak, tasarının Komisyonumuza intikal eden şekli ile gerekçede açıklanan ve beklenen neticenin sağlanamayacağı da bir gerçektir.

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, memleketin değişen ve gelişen şartlarına, bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçlarına ilim ve sanattaki, gelişme ve ileri anlayış seviyesine uygun bir bünyeyi elde etmek ve çalışmalarını bu görüşlerin ışığı altında, memleket realitelerini de göz önüne alarak değerlendirmek durumundadır.

İşte bu sebeplerle, kanun tasarısının birinci maddesiyle getirilmek istenen değişikliğin, metin-

de olduğu gibi sadece yürürlükte bulunan ikinci maddenin birinci fıkrasına inhisar ettirilmesi, gerekçenin de, gerçeğin de tam karşılığını ifade etmiyecektir.

Bilindiği üzere, 5805 sayılı Kanunun çıkarıldığı 1951 yılında, Türkiye'de ne turizm konusu bu derece önemli bir konu, ne plânlama hizmetleri bugünkü anlayış ve işleyişe sahip ve ne de bu hizmetlerle uğraşan veya kurul çalışmalarını ile yakından ilgili bulunan Turizm ve Tanıtma Bakanlığı İmar ve İskân Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı gibi kuruluşlar mevcut değildi.

Eski Eserler ve Anıtlarla ilgili hizmetler Millî Eğitim Bakanlığında yeni kurulan Kültür Bakanlığına, İçişleri ve Bayındırlık Bakanlıklarından da İmar ve İskân Bakanlığına intikal etmiş, yeniden meydana gelen veya son yıllarda değişen şartlar Turizm ve Tanıtma Bakanlığını da bu konu ile ilgilendirmiş bulunmaktadır.

Gayrimenkul Eski Eserlerimizi ve Anıtlarımızı turizm açısı dışında görüp değerlendirmek, bu iki konuyu birbirinden koparıp ayırmak elbette mümkün değildir. Bu kenetlenmeyi sağlamak, yakın işbirliğini meydana getirmek ise tasarıda sözü geçen kurula bir tabii üye eklemekle kabil olmayacaktır.

Turizmin, millî plânda da, diğer plânlama hizmetleri içerisinde de belirli bir yeri vardır ve olmalıdır. Bunun gibi, yurdumuzun dört bucağına dağılmış, her beldesinde birer sanat âbidesi olarak müstesna bir yer işgal etmekte olan eski eserlerimizin ve anıtlarımızın tesbitinde, korunmasında, civarı ile birlikte ele alınarak etüt edilip değerlendirilmesinde de plânlama hizmetlerinin rolü ve önemi küçümsenemez.

Yurdumuzda 1 500 kadar belediye kurulmuştur. Pek yeni olan az bir miktarı hariç, bütün bu belediyelerin hepsinin haritası ve imar plânı yapılmış, yaptırılmıştır. İmar işleri bu plânlara dayanılarak yürütülmektedir.

Belediye sınırları dışında mücavir saha plânlanması, bazı büyük merkezlerimizde de metropoliten plânlama çalışmaları ele alınmış, bir hayli geliştirilmiştir. Bütün bu çalışmalar, Türkiye belirli bölgelere ayrılarak ve bunların ayrıca alt bölgeleri de tesbit edilerek yapılmış, devamlı revize edilen bölge plânlama çalışmalarının verilerine uygun olarak ve esasen bu maksatla kurulmuş bulunan teknik bir bakanlıkça süratle gerçekleştirilmektedir.

Bölge plânlama çalışmalarıyla, mücavir saha ve metropoliten plânlama çalışmalarını, şehir ve kasaba imar plânlarını, diğer yerleşme ünitelerine ait plânları ve bunların bir parçası olan turizm ve sanayi bölgeleri plân ve plânlamalarını birbirinden ayrı mütalâa etmek, belli bir kopukluk meydana getirerek, ayrı ayrı ele alınabileceğini, değerlendirilebileceğini sanmak, mümkün değildir, bugünün ve geleceğin plân ve plânlama anlayışı ile bağdaştırılması kabil olamaz ve çok yanlış bir tutum ve davranışa meyletmek olur. Zira bunlar, birbirlerinin devamı, sadece mikyasları değişen ayrılmaz birer parçası ve konu ile ilgili prensiplerin ayrı mikyaslarda kâğıt üzerine intikal ettirilmiş perspektifleridir.

25 ilimizin denizle doğrudan ilişkisi bulunduğu, 15 kadar ilimizin il sınırları içinde veya bitişiğinde göllerin yer aldığı, hemen bütün illerimizden ırmak, nehir veya çayların geçtiği dikkate alınıp, Türkiye'mizin turistik değeri haiz ve değerli tarihî eserlere sahip en az 60 kadar il, yüzlerce ilçe merkezi olduğu göz önünde tutulursa, bu konudaki görüşün, hele memleketimiz için isabeti, her halde münakaşaya yer vermiyecektir.

Şu halde plânlama hizmetleri ile, eski eserler ve anıtlar ve turizm, aradaşı yakın bağlılığı bu şekilde açıkça belirttikten sonra kolayca denilebilir ki, tarihî eser bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Türkiye'miz, tarihî ve de tabii anıtları ile dünya klâsmanındaki yerini almış bulunan memleketimiz, plânlama hizmetlerinin ele alınmasında, değerlendirilmesinde, onanmasında, uygulaması ile denetiminde ne derece titiz ve dikkatli davranılırsa, bu tarihî değerini, çeşitli medeniyetlerin gözle görünür eşsiz güzelliklerini o derece de başarı ile koruyabilecektir. Uygulamanın realitelere uygunluğunu sağlayan anafaktörü, her şeyden önce plân kararlarındaki isabette aramak lâzımgelir. Bölge plânlama çalışmalarının ışığı altında ve bu çalışmaların devamı olarak geniş ve yetkili bir kadro ile düzenlenmekte olan ve yukarıda sıralanan bu plânlar, gayri-

menkul eski eserlerimize ve anıtlarımıza önemine uygun şekilde yer verilen ve civarı ile bir bütün olarak değerlendirilmesini sağlayan fizikî ve aynı zamanda hukukî birer belgedir.

Memleketimizde şehir ve kasabaların harita ve plânlarını yapmak veya yaptırmak, bu plânlara uygulanmasında malî ve teknik sahalarda belediyelerimize, her türlü altyapı hizmetleriyle eşitli tesislerin kurulmasında da bütün mahallî idarelerimize en büyük yardımcı görevini yüklenmiş olan İller Bankası, bilindiği gibi ilk kuruluş yıllarında İçişleri Bakanlığına bağlı bir kuruluş iken ve henüz o tarihlerde gelişmemiş plânlama hizmetleri de adı geçen bakanlıkça yürütülmekte iken, 3611 sayılı Kanunla bu hizmetler, önceleri Bayındırlık Bakanlığına verilmiş ve bir süre de bu şekilde yürütülmüştür.

Daha sonra, plânlama hizmetlerinin merkezî idare adına belirli bir bakanlıkça yürütülmesi, uygulamanın denetiminin aynı bakanlık tarafından yapılması, böylece bütün plânlama hizmetlerinin tek elde ve yeteri kadar teknik güçle takviye edilmiş bir bakanlıkta toplanması lüzum ve ihtiyacı. 7116 sayılı Kanunla İmar ve İskân Bakanlığının kurulmasını gerektirmiştir. Adı geçen bakanlık bu maksada uygun olarak, bölge plânlama çalışmalarından başlayarak, gerek plân öncesi çalışmalarını, gerekse plânlamanın her çeşidinde ve her safhasındaki çalışmalarını, bizzat yapmak, yaptırmak, değişiklik tekliflerini incelemek, değiştirmek, bütün bunları onaylamak, uygulamasına geçilmesini sağlamak, uygulamak veya uygulatmak, gerekli denetime tabi tutmak gibi hizmetleri belirli bir nizam içinde Türkiye çapında gerçekleştirmektedir. Bu maksada ulaşması için, kendi bünyesi içerisinde teşhiz edilmekle beraber, 1958 yılında İller Bankasının da bu bakanlığa bağlanması ile yeteri kadar güçlenmiştir.

Bu açıklamalardan sonra, yeni yapılan plânlarda da, sık sık vukubulan plân değişikliklerinde de, eski eserlerimizin ve anıtlarımızın lâyık ve hile korunmaları, değerlendirilmeleri lüzum ve zaruretinin plâncı kuruluş ile Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun yakından irtibatlandırılmalarını zaruri hale getirdiğini bir defa daha tekrarlamak her halde faydalı ve yerinde bir davranış olacaktır.

İşte, etraflıca açıklanan bu sebepler yüzünden ve tasarının gerekçesinde belirtilen, varılmak istenen neticenin elde edilmesini mümkün kılmak üzere, 5805 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılması istenilen değişikliğin, diğer maddelerle de yakın ilgisi görülmüş ve bu yüzden 2, 3 ve 4 nci maddelerde değişiklik yapılması, ayrıca uygulamada çıkabilecek aksaklıkları, güçlükleri gidermek için tasarıya bir de (Geçici madde) eklenmesi yerinde mütalâa olunmuştur. Tabiatıyla kanun tasarısının başlığının da bu değişikliklere paralel olarak değiştirilip düzeltilmesi yoluna gidilmiştir.

Maddeler :

1 nci madde ile değiştirilen 2 nci maddede yapılan değişiklik yukarıda açıklanan esprinin tabii neticesidir.

Hizmet değişikliğine paralel olarak ve çalışmalara turizme dönük bir veçhe vermek aynı zamanda kurul kararlarının uygulamasıyla çok yakından ilgili iki kuruluşun koordinasyona katılmalarını, kendi hizmetleri ile kurul kararları arasında koordinasyonu sağlamalarını mümkün kılmak maksadı ile, bu konuda fonksiyonu kalmamış olan İçişleri ve Bayındırlık bakanlıkları temsilcileri kaldırılmış, yerine İmar ve İskân Bakanlığı ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığı alınmıştır. Son defa Bakanlar Kurulunda yapılan değişiklikle değerlendirilerek, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünün bünyesinden alındığı Millî Eğitim Bakanlığı yerine Kültür Bakanlığına yer verilmiştir.

Yeni yeni açılan ve açılacak olan üniversitelerin durumu ve kurul üye sayısını toplanması güç bir miktara yükseleceği de göz önüne alınarak, kurul üye sayısı 17 olarak dondurulmuş, üyelerin seçim şekli yeni bir esasa bağlanmıştır. Üyelik vasıfları üzerinde de durulmuş, ayrıca kurulun daha aktif ve verimli bir hale getirilmesi düşünülmüştür.

Sanat dalları arasına turizm de dâhil edilmek suretiyle 6 anasanat dalı tesbit olunmuş ve bu şekilde kanunun öngördüğü her sahadan, yeni 6 ayrı daldan mütehasıs üyenin kurula girmesi sağlanarak, eski kanun metnindeki bu boşluk doldurulmuştur.

3 nci maddede yapılan değişiklikle, kurul üyeliğinin daimiliği kaldırılmış, daha rantabl ve ger-
çekçi bir çalışma sağlanması öngörölmüştür.

Kurul üyeliği, kaydı hayat şartıyla muhafaza edilen bir pâyeye olmaktan çıkartılarak, kurula
bir defa üye olan ve fakat yıllar sonra çalışmalarının verimi kalmıyan üyelerin yerine, daha dina-
mik, daha enerjik ve daha verimli yeni değerlerin getirilmesine imkân verilmesi yerinde göröl-
müştür.

Kurul toplantılarının, memleketin realitelerine, şart ve imkânlarına daha uygun, en müsait yer-
de ve en isabetli kararlara imkân verecek şekilde yapılması fikri esas alınmıştır.

Ayrıca yapılan düzeltmelerle maddeye vuzuh verilmiştir.

4 nci maddede yapılan değişiklik yönetmelik hazırlanmasıyla ilgili hükümleri getirmektedir.
Böylece 2 nci ve 3 nci maddelerdeki değişiklikler de göz önüne alınarak, yürürlükteki kanun
metnindeki boşluklardan birinin daha doldurulması yoluna gidilmiştir.

2 nci madde ile kanuna eklenmesi istenen geçici madde, yukarda da açıklandığı veçhile, bir inti-
kal maddesi hüviyeti arz etmekte ve uygulamaya ışık tutmaktadır.

Diğer iki madde yürürlükle ilgilidir.

Millî Eğitim Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu rapor Sözcüsü		
Konya	Kütahya	Muğla	İstanbul
B. Müderrisoğlu	İ. Ersoy	A. Döğerli	L. Yurdoğlu
Kocaeli	Balıkesir	Ankara	İstanbul
S. Yahşi	K. Erdem	İ. Cüceoğlu	N. Tokgöz
Muğla	Afyon K.	İstanbul	
M. Akarca	S. Mutlu	T. Erer	

Millî Eğitim Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/365
Karar No. : 32

18 . 8 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve Vazifelerine dair 2 Temmuz
1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 nci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapıl-
ması hakkında kanun tasarısı, Hükümet temsilcileri de hazır bulunduğu halde Komisyonumuzca
incelendi.

Tasarıya Turizm ve Tanıtma Komisyonunca verilen şekil benimsenerek. görüşmelere bu metin
esas olarak alınmasına Komisyonca karar verilmiştir.

Tasarıda Turizm ve Tanıtma Komisyonunun yaptığı değişikliklere ve metne verilen yeni şekle
Komisyonumuz da genel olarak katılmış, adı geçen Komisyon raporunda yer verilen hususlar
aynen benimsenmiştir.

Ancak, metinde bâzi küçük düzeltmeler yapılarak kanunun daha vazih ve işler hale getirile-
bileceği kanaatine varılmıştır.

Bu cümleden olarak,

1. Madde ile değiştirilen 2 nci maddede sıralanan genel müdürlerin bağlı oldukları bakanlık-
ların da açıklanması, birer üye seçecek bakanlıklar arasına Millî Eğitim Bakanlığının da ilâve

edilmesi, bu suretle tabii üyeler dışında, bakanlıklara seçilecek üyelerin adedinin 5 e çıkarılması ve buna mukabil kurulca seçilecek üye adedinin de 3 ten 2 ye indirilerek, kurul üye tamsayısının yine 17 olarak tesbiti yerinde görülmüştür.

Değiştirilmek istenen 3 ncü maddenin 3 ncü fıkrasındaki üye tamsayısı yerine, hakkında işlem yapılacak üyelerden artakalanların tamsayısının, üçte iki tesbitinde esas alınmasının ve aynı maddenin son fıkrasındaki (Bakanlık izni) kaydının metinden çıkartılmasının daha uygun olacağı düşünülmüştür.

Yine değiştirilmesi öngörülen 4 ncü maddede yer alan bakanlıklar arasında, 2 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak Millî Eğitim Bakanlığı da dâhil edilmiştir.

Kanun tasarısının Turizm ve Tanıtma Komisyonunca hazırlanan metni, yukarıda açıklanan değişikliklerle Komisyonumuzca uygun görülmüş olmakla, bu tasarı ile yeni ve dinamik bir veçhe verilmek istenen kurul çalışmalarının düzenlenmesini ve böylece varılmak istenen maksada biran önce ulaşılmasını sağlamak için Genel Kurulca öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu rapor sözcüsü		
İstanbul	Afyon	Çanakkale	Kocaeli
M. Yardımcı	H. Hamamcıoğlu	Z. Gülsen	S. Yahşi
Rize	Malatya	Gaziantep	Trabzon
H. B. Albayrak	İ. Şengüller	M. Kılıç	M. Aslantürk
	İmzada bulunamadı		

Hükümetin teklifi

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve Vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve Vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarih ve 5805 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası (K) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«K) Vakıflar Genel Müdürü, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Turizm Genel Müdürü bu kurulun tabii üyesidirler.»

Turizm ve Tanıtma Komisyonunun değiştirilme metni

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanununun 2, 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Bu kurul; 4 ü tabii üye ve geri kalan 13 ü de seçilmek suretiyle gelmiş 17 kişiden ibarettir.

Vakıflar Genel Müdürü,
Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü,

Plânlama ve İmar Genel Müdürü ile

Turizm Genel Müdürü bu kurulun tabii üyesidirler.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, Kültür Bakanlığınca, İmar ve İskân Bakanlığınca ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca seçilecek birer üye,

Tabii üyelerle yukarıda belirtilen Genel Müdürlükçe ve bakanlıklarca seçilen üyelerin, üniversitelerce gösterilecek adaylar arasından seçecekleri 6 üye,

Ve yukarıda gösterilen 14 üye tarafından ayrıca seçile-

Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilme metni

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve vazifelerine dair 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanununun 2, 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Bu kurul; 4 ü tabii üye ve geri kalan 13 ü de seçilmek suretiyle gelmiş 17 kişiden ibarettir.

Vakıflar Genel Müdürü,
Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü,
İmar ve İskân Bakanlığı Plânlama ve İmar Genel Müdürü ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Turizm Genel Müdürü bu Kurulun tabii üyesidirler.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, Millî Eğitim Bakanlığınca, İmar ve İskân Bakanlığınca Kültür Bakanlığınca ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca seçilecek birer üye,

Tabii üyelerle yukarıda belirtilen Genel Müdürlükçe ve bakanlıklarca seçilen üyelerin, üniversitelerce gösterilecek adaylar arasından seçecekleri 6 üye,

Hükümetin teklifi

Turizm ve Tanıtma Komisyonunun değiştirilme metni

cek 3 üye kurulun diğer üyelerini teşkil ederler.

Kurula seçilmek suretiyle girecek üyelerin yüksek tahsilli olmaları, arkeoloji, tarih, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik ve turizm sahalarının birinde veya birkaçında temayüz etmiş ve bu sahalarda etütler yaparak eser vermiş kimseler arasından seçilmeleri şarttır.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve adı geçen Bakanlıklarca seçilecek üyelerin bu kuruluşlarda görevli olmaları gerekmez.

Üniversitelerce gösterilecek adayların ise, her birinin yukarıda belirtilen ayrı bir sanat dalında ve istenilen vasıfları haiz olması ve her halde aday gösterildiği üniversitenin öğretim kadrosunda görevli bulunması lâzımdır. Bu sıfatları sona eren, her ne sebeple olursa olsun üniversiteden ayrılan veya emekli olanların üyelik sıfatları da düşer. Üniversiteler, her sanat dalından ancak bir aday seçebilirler. Bulamadıkları dallarda aday göstermek mecburiyetleri yoktur.

Kurulca seçilecek 3 üye lüzumlu görülen sanat dallarındaki boşlukları doldurmak üzere seçilirler.)

Madde 3. — Tabii üyelerin, yukarıda belirtilen asil memuriyetleri devamınca Kurul üyelikleri de devam eder.

Diğer üyeler 5 yıl için seçilirler. Süresi dolan bir üyenin tekrar seçilmesi mümkündür.

Tabii üyeler dışındaki üyelerden çalışmalara faydalı ola-

Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilme metni

Ve yukarıda gösterilen 15 üye tarafından ayrıca seçilecek 2 üye Kurulun diğer üyelerini teşkil ederler.

Kurula seçilmek suretiyle girecek üyelerin yüksek tahsilli olmaları, arkeoloji, tarih, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik ve turizm sahalarının birinde veya birkaçında temayüz etmiş ve bu sahalarda etütler yaparak eser vermiş kimseler arasından seçilmeleri şarttır.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve adı geçen bakanlıklarca seçilecek üyelerin bu kuruluşlarda görevli olmaları gerekmez.

Üniversitelerce gösterilecek adayların ise, her birinin yukarıda belirtilen ayrı bir sanat dalında ve istenilen vasıfları haiz olması ve her halde aday gösterildiği üniversitenin öğretim kadrosunda görevli bulunması lâzımdır. Bu sıfatları sona eren, her ne sebeple olursa olsun üniversiteden ayrılan veya emekli olanların üyelik sıfatları da düşer. Üniversiteler, her sanat dalından ancak bir aday seçebilirler. Bulamadıkları dallarda aday göstermek mecburiyetleri yoktur.

Kurulca seçilecek 2 üye, lüzumlu görülen sanat dallarındaki boşlukları doldurmak üzere seçilirler.

Madde 3. — Tabii üyelerin, yukarıda belirtilen asil memuriyetleri devamınca Kurul üyeleri de devam eder.

Diğer üyeler 5 yıl için seçilirler. Süresi dolan bir üyenin tekrar seçilmesi mümkündür.

Tabii üyeler dışındaki üyelerden çalışmalara faydalı ola-

Hükümetin teklifi

Turizm ve Tanıtma Komisyonunun değiştirilme metni

madıklarına kanaat getirilen veya Kurul çalışmalarının ciddiyetiyle bağdaşmayan davranışları tesbit olunanların üyelik sıfatları, üye tamsayısının en az 2/3 nin bu yolda karar vermesi halinde, kurulca kaldırılabilir.

Bu şekilde Kurul üyeliğinden çıkarılan, ölen, istifa eden, mazeretsiz olarak üstüste 3 toplantıya veya aynı takvim yılı içerisinde 6 toplantıya katılmayan üyelerin yerine 2 nci maddede belirtilen usule göre yenileri seçilir.

Kurul üyeleri kendi aralarından, oy çokluğu ile bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Kurul, üye adedinin en az 2/3 siyle toplanır ve çoğunlukla karar verir.

Kurul çalışmaları genel olarak Ankara'da Kültür Bakanlığınca belirtilen yerde yapılır. Ancak, eserin bulunduğu yerde toplantı yapılması gerekli görüldüğünde, bu husus Başkanlık Divanının kararına ve Bakanlığın iznine bağlıdır. Bu takdirde toplantı yeri ve gündemi bütün üyelere en az bir hafta önce yazı ile bildirilir.

Madde 4. — Bu kanuna göre yapılacak aday tesbitleri, üye seçimleri, aday ve üyelere aranacak diğer vasıflar, toplantılar, alınacak kararlar ve bu kararların uygulamaya intikalini gösteren esaslar ve uygulama ile ilgili diğer hususlar, bu kanunun yayımını takibeden 3 ay içinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün, İmar ve İskân Bakanlığının ve Turizm

Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilme metni

madıklarına kanaat getirilen veya Kurul çalışmalarının ciddiyetiyle bağdaşmayan davranışları tesbit olunanların üyelik sıfatları, haklarında işlem yapılanlar dışında kalan üyelerin en az 2/3 nin bu yolda karar vermesi halinde, Kurulca kaldırılabilir.

Bu şekilde Kurul üyeliğinden çıkarılan, ölen, istifa eden, mazeretsiz olarak üstüste 3 toplantıya veya aynı takvim yılı içerisinde 6 toplantıya katılmayan üyelerin yerine 2 nci maddede belirtilen usule göre yenileri seçilir.

Kurul üyeleri kendi aralarından, oy çokluğu ile bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Kurul, üye adedinin en az 2/3 siyle toplanır ve çoğunlukla karar verir.

Kurul çalışmaları genel olarak Ankara'da Kültür Bakanlığınca belirtilen yerde yapılır. Ancak, eserin bulunduğu yerde toplantı yapılması gerekli görüldüğünde, bu husus Başkanlık Divanının kararına bağlıdır. Bu takdirde toplantı yeri ve gündemi bütün üyelere en az bir hafta önce yazı ile bildirilir.

Madde 4. — Bu kanuna göre yapılacak aday tesbitleri, üye seçimleri, aday ve üyelere aranacak diğer vasıflar, toplantılar, alınacak kararlar ve bu kararların uygulamaya intikalini gösteren esaslar ve uygulama ile ilgili diğer hususlar, bu kanunun yayımını takibeden 3 ay içinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün, Millî Eğitim Bakanlığının, İmar ve İskân Ba-

Hükümetin teklifi

Turizm ve Tanıtma Komisyonunun değiştirilmiş metni

ve Tanıtma Bakanlıklarının da görüşleri alınarak, Kültür Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

Kurul da, kendi bünyesi içinde işlerini düzenlemek ve bunu yukarıda belirtilen yönetmeliğe aykırı olmamak şartıyla bir İç Hizmet Yönetmeliğine bağlamak yetkisine sahiptir.

MADDE 2. — Aynı kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — 2 Temmuz 1951 tarihli ve 5805 sayılı Kanunun 2, 3 ve 4 nci maddelerinde bu kanunla yapılan değişikliklere göre Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu yeniden teşkil olunur ve Kültür Bakanlığının daveti üzerine, bu kanunun yayımından altı ay sonraki ilk Pazartesi günü birinci toplantısını yapar.

Mevcut Kurulun görevi bu tarihte sona erer.

MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi 3 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilmiş metni

kanlığının ve Turizm ve Tanıtma bakanlıklarının da görüşleri alınarak, Kültür Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

Kurul da kendi bünyesi içinde işlerini düzenlemek ve bunu yukarıda belirtilen yönetmeliğe aykırı olmamak şartıyla bir İç Hizmet Yönetmeliğine bağlamak yetkisine sahiptir.

MADDE 2. — Turizm ve Tanıtma Komisyonunun kabul ettiği madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Turizm ve Tanıtma Komisyonunun kabul ettiği metin aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Hükümetin teklifi

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Turizm ve Tanıtma Komisyonunun değiştirilmiş metni

MADDE 4. — Tasarının 3 ncu maddesi 4 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilmiş metni

MADDE 4. — Turizm ve Tanıtma Komisyonunun kabul ettiği metin aynen kabul edilmiştir.

16 . 7 . 1970

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı V.
H. Atabeyli
Devlet Bakanı
H. Atabeyli
Devlet Bakanı
T. Bilgin
Adalet Bakanı
Y. Ziya Önder
Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu
İçişleri Bakanı
H. Menteseoğlu
Dışişleri Bakanı
İ. S. Çağlayangül

Maliye Bakanı
M. Erez
Millî Eğitim Bakanı
O. Oğuz
Bayındırlık Bakanı
T. Gülez
Ticaret Bakanı
G. Titrek
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
V. Â. Özkan
Güm. ve Tekel Bakanı
A. İ. Birincioğlu
Tarım Bakanı
İ. Ertem
Ulaştırma Bakanı
N. Mentese

Çalışma Bakanı
S. Öztürk
Sanayi Bakanı
S. Kılıç
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. O. Avcı
Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Cevheri
İmar ve İskân Bakanı
H. Nakiboğlu
Köy İşleri Bakanı
T. Kapanlı
Orman Bakanı
H. Özalp
Gençlik ve Spor Bakanı
İ. Sezgin